

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

**“OLIMPIK TURS”
D.O.O SARAJEVO**

ZA 2012.GODINU

Broj: 06-7/13

Sarajevo, juli 2013. godine

UPRAVI „OLIMPIK TURS“ D.O.O. SARAJEVO**NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Predmet revizije***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja „Olimpik turs“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu-Društvo), bilansa stanja sa stanjem na dan 31.12.2012. godine i pripadajućih bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, kao i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Društva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima uključujući odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objavljivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br: 22/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima (da li se sredstva koriste za utvrđene namjene te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola).

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalim uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Na datum bilansa (31.12.2012. godine), Društvo je od ukupno „ostvarenih“ prihoda od poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.766.795 KM, iskazalo gubitak u poslovanju od 860.220 KM, za koji od strane Osnivača nije izvršeno pokriće. Napominjemo da je Društvo u ranijem periodu u kontinuitetu iskazivalo gubitke u poslovanju (2009. godina 561.862 KM, 2010. godina 338.549 KM i 2011. godina 712.302 KM) i iste je Osnivač pokrивao novčanim uplatama. Aktivnosti koje su poduzimali organi Društva (Skupština, Nadzorni odbor, Uprava) u cilju rješavanja statusa Društva (prestanak rada ili pripajanje Osnivaču), nisu bili dovoljni, niti su utvrđeni strateški ciljevi i vizija daljeg poslovanja Društva, posebno

- uzimajući u obzir činjenicu da je ukidanjem bonova za topli obrok od strane Osnivača, Društvo ostalo bez osnovne djelatnosti i da je time upitan opstanak Društva, izvjesnost i sposobnost da nastavi sa daljim poslovanjem. Zbog navedenog ne može se potvrditi primjena načela stalnosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja u skladu sa Okvirom za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (što je pojašnjeno u tački 4.2. Izvještaja);
2. Obaveze za primljene avanse iskazane su u iznosu od 492.596 KM, a odnose se na evidentirane avansne fakture od 31.12.2012. godine ispostavljene Osnivaču, jer je u početnom stanju 01.01.2012. godine, kao i tokom cijele godine, Osnivač kao kupac bio u pretplati. Obzirom da za početno stanje 01.01.2012. godine nije obezbijedena dokumentacija koja bi potvrdilo iskazano stanje, da Društvo u navedenom periodu nije imalo zaključeni Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa o pružanju usluga sa Osnivačem, kao i da su avansne fakture izdate kako bi se postigla bilansna ravnoteža, ne može se potvrditi opravdanost poslovnih transakcija koje su rezultirale pretplatom Osnivača u navedenom iznosu (što je pojašnjeno u tački 4.8. Izvještaja);
 3. Na poziciji rashoda iskazan je iznos od 77.324 KM, a na poziciji prihoda iznos od 95.651 KM, koji se odnose na neevidentirane poslovne događaje iz 2011. godine i ranijih perioda. Terećenje rashoda i prihoda u 2012. godini za navedene iznose je u suprotnosti sa tačkom 41.-49. MRS 8-Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, prema kojima se greška iz prethodnog razdoblja treba ispraviti retroaktivnim prepravljanim materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izvještaja odobrenim za izdavanje nakon otkrivanja tih grešaka. Ispravka greške isključuje se iz dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je greška otkrivena (što je pojašnjeno u tački 4.10 i 4.11. Izvještaja);
 4. Imovina je podcijenjena za iznos neevidentiranog poslovnog prostora u knjigama Društva, kojeg Društvo iznajmljuje i time ima kontrolu nad koristima koje proističu od istog. Navedeno je u suprotnosti sa tačkom 7. MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema, budući da poslovni prostor ispunjava uslove za priznavanje sredstva propisane navedenom tačkom kao i tačkom 57. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja. Nismo u mogućnosti procijeniti efekte neiskazivanja istog u poslovnim knjigama Društva (što je pojašnjeno u tački 4.5. Izvještaja);
 5. Iskazana utužena potraživanja u iznosu od 37.686 KM starija od godinu dana, nisu ispravljena na teret rashoda tekućeg perioda, što je suprotno usvojenim računovodstvenim politikama. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi i rezultat poslovanja podcijenjeni, za iznos od 37.686 KM (što je pojašnjeno u tački 4.6 Izvještaja);
 6. Popis imovine i obaveza nije obavljen na propisani način, odnosno nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem iskazanim u poslovnim knjigama Društva u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što dovodi do nemogućnosti potvrđivanja iskazanog stanja zalihe robe i sitnog inventara (što je pojašnjeno u tački 4.5. Izvještaja);
 7. Početna stanja 2012. godine sadrže značajna pogrešna prikazivanja koja utiču na finansijske izvještaje tekućeg razdoblja. Utvrđena su neslaganja početnih stanja bilansnih pozicija sa iskazanim stanjima u finansijskim izvještajima (što je pojašnjeno u tački 2. i 4.3. Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske izvještaje imaju stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, finansijski položaj „Olimpik turs“ d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i novčani tok za godinu koja je završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje „Olimpik turs“ d.o.o. Sarajevo u toku 2012. godine za naprijed navedene kvalifikacije nije bilo usklađeno u svim materijalno značajnim aspektima sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljne kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na:

- Društvo nije izvršilo usklađivanje Statuta u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva nisu imenovani od strane nadležnih organa predviđenih važećim Statutom Društva (što je pojašnjeno tački 4.3 Izvještaja).

Sarajevo, 04.07.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2012. GODINE	1
IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA.....	3
ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2012. GODINE	3
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU	4
ZA PERIOD KOJI ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2012. GODINE	4
1. UVOD	5
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3. REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
4. NALAZI I PREPORUKE	7
4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa	7
4.2 Obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti i finansiranje	7
4.3 Sistem internih kontrola	9
4.4 Planiranje i izvještavanje.....	12
4.5 Stalna sredstva i dugoročni plasmani	13
4.6 Potraživanja	16
4.7 Novac i novčani ekvivalenti	17
4.8 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja	18
4.9 Kapital.....	19
4.10 Prihodi.....	19
4.11 Rashodi	21
4.12 Sudski sporovi	22
5. KOMENTAR	22

B I L A N S S T A N J A na dan 31.12.2012. godine

Pozicija	Neto iznos	
	Tekuća godina	Prethodna godina
A K T I V A		
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	272.273	272.944
Nematerijala sredstva	43.942	43.597
Nekretnine, postrojenja i oprema	228.331	229.347
Zemljišta	-	-
Građevinski objekti	175.594	150.970
Postrojenja i oprema	52.737	57.166
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	-	21.211
Ostala stalna materijalna sredstva	-	-
Dugoročni finansijski plasmani	-	-
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
C) TEKUĆA SREDSTVA	225.665	437.019
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	49.493	141.352
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	19.161	34.899
Roba	30.332	106.453
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	176.172	295.667
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.229	8.697
Kupci u zemlji	49.348	223.309
Druga kratkoročna potraživanja	51.926	2.633
Potraživanja iz specifičnih poslova	1.308	41.416
Potraživanja za PDV	787	19.295
Aktivna vremenska razgraničenja	71.574	317
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	32.600
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	860.220	712.302
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	1.358.158	1.454.865
Vanbilansna aktiva	-	-
UKUPNO AKTIVA	1.358.158	1.454.865
P A S I V A		
A) KAPITAL	2.000	2.000
Osnovni kapital	2.000	2.000
Zakonske rezerve	-	-
Statutarne rezerve	-	-
Neraspoređena dobit ranijih godina	-	-
Gubitak ranijih godina	-	-
Gubitak izvještajne godine	-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA	-	-
Dugoročna razgraničenja	-	-
C) DUGOROČNE OBVEZE	-	-
Dugoročni krediti	-	-
D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE	-	-
E) KRATKOROČNE OBVEZE	1.345.101	1.452.865
I. Kratkoročne finansijske obveze	-	-
II. Obaveze iz poslovanja	1.092.031	1.277.337
Primljeni avansi, depoziti, kaucije	492.596	21.010
Dobavljači u zemlji	599.435	1.256.327
III. Obaveze iz specifičnih poslova	27.937	81.690
IV. Obaveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih	136.735	87.096
V. Druge obveze	3.845	5.033
VI. Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	2.182	1.709
VII. Obaveze za PDV	82.371	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	11.057	-
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
POSLOVNA PASIVA	1.358.158	1.454.865
Vanbilansna pasiva	-	-
UKUPNO PASIVA	1.358.158	1.454.865

BILANS USPJEHA za period 01.01. – 31.12.2012. godine

Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I. Poslovni prihodi	1.766.795	3.033.826
Prihodi od prodaje robe	233.703	2.124.808
Prihodi od prodaje učinaka	1.496.372	853.296
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe	-	7.157
Ostali poslovni prihodi	36.720	48.565
II. Poslovni rashodi	2.529.962	3.767.049
Nabavna vrijednost prodate robe	938.939	1.912.584
Materijalni troškovi	295.042	352.579
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	984.398	994.413
Troškovi proizvodnih usluga	192.599	377.455
Amortizacija	20.381	15.427
Troškovi rezervisanja	-	-
Nematerijalni troškovi	98.603	114.591
Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	763.167	733.223
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
III. Finansijski prihodi	15.395	4.525
Prihodi od kamata	-	2
Ostali finansijski prihodi	15.395	4.523
IV. Finansijski rashodi	399	74
Rashodi kamata	399	74
Dobit od finansijskih aktivnosti (III-IV)	14.996	4.451
Gubitak redovne aktivnosti	748.171	728.772
OSTALI PRIHODI I RASHODI		
V. Ostali prihodi i dobici	20.053	18.075
Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	-
Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	20.053	18.075
VI. Ostali rashodi i gubici	150.429	-
Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	952	-
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti	148.467	-
Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	1.010	-
Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (V – VI)		18.075
Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (VI-V)	130.376	-
PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIV.VRIJEDN.SREDSTAVA		
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijed.sredstava	-	-
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijed.sredstava	-	-
Umanjenje vrijednosti stalnih materijalnih sredstava	-	-
Gubitak od usklađivanja vrijednosti	-	-
Prihodi iz osnova promjene politika, ispravki grešaka	95.651	-
Rashodi iz osnova promjene politika, ispravki grešaka	77.324	1.605
DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
Net dobit neprekinutog poslovanja	-	-
Neto gubitak neprekinutog poslovanja	860.220	712.302
POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
NETO GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
Neto gubitak perioda	860.220	712.302
B) OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK		
Ukupno neto sveobuhvatni gubitak	860.220	712.302

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 26.06.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
za period od 01.01. do 31.12.2012. godine**

(DIREKTNA METODA)

KM

Opis	Oznaka	IZNOS Tekuća godina	IZNOS Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (2 do 4)		4.742.594	1.619.924
2. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	+	4.718.995	1.607.136
3. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	+(-)	-	-
4. Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	+	23.599	12.788
5. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (6 do 10)		4.741.654	2.824.503
6. Odlivi iz osnova isplata dobavljačima i dati avansi	+(-)	3.240.511	1.396.667
7. Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja	+(-)	786.016	487.724
8. Odlivi iz osnova plaćenih kamata	+(-)	-	-
9. Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	+(-)	555.795	2.176
10. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	+(-)	159.332	937.936
11. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (1-5)		940	-
12. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (5-1)		-	1.204.579
B. GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
13. Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (14 do 19)		33.465	-
14. Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
15. Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	+	-	-
16. Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
17. Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
18. Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
19. Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	33.465	-
20. Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (21 do 24)		41.873	-
21. Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
22. Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
23. Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	41.873	-
24. Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
25. Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (13-20)		-	-
26. Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20-13)		8.408	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
27. Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		-	1.211.024
28. Priliv iz osnova dugoročnih kredita		-	-
29. Priliv iz osnova dugoročnih i kratkoročnih obaveza		-	1.211.024
30. Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (31 do 34)		-	-
31. Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-	-	-
32. Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-	-
33. Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-	-
34. Odlivi iz osnova ostalih obaveza	-	-	-
35. Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (27-30)		-	1.211.024
36. Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (30-27)		-	-
37. D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (1+13+27)		4.776.059	2.830.948
38. E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (5+20+30)		4.783.527	2.824.503
39. F. NETO PRILIV GOTOVINE (37-38)		-	6.445
40. G. NETO ODLIV GOTOVINE (38-37)		7.468	-
41. H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		8.697	2.252
42. I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
43. J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
44. K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		1.229	8.697

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 26.06.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2012. godine**

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Ost. rezerve	Akumulir. neraspor. dobit/ nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3+4)
1	2	3	4	6
1. Stanje na dan 31.12.2010. g.				
2. Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2010., odn. 01.01.2011. g.				
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	(712.302)	(712.302)
9. Neto dobiti/gubici prizn.dir.u kapitalu	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici rasp.i pokriće gubitka	-	-	-	-
11. Emisija dion.kapitala i dr.obl.poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	2.000	-	-	2.000
12. Stanje na dan 31.12.2011.godine	2.000		(712.302)	(710.302)
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	2.000		(712.302)	(710.302)
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2011., odn., 01.01.2012. g.	50.000		15.199.939	43.270.828
16. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	(6.287.849)	(6.287.849)
20. Neto dobiti/gubici priznati u kapit.	-	-	-	-
21. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	147.918	147.918
22. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-
23. Stanje na dan 31.12.2012. god.	2.000		(860.220)	(858.220)

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 26.06.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
„OLIMPIK TURS“ d.o.o. SARAJEVO
ZA 2012. GODINU**

1. UVOD

Željezničko ugostiteljstvo, trgovina i turizam »Olimpik turs« d.o.o Sarajevo je osnovano prema Odluci Upravnog odbora Željeznica Bosne i Hercegovine (kao Osnivača) od 26.11.1997. godine o davanju saglasnosti za statusne promjene »Željezničko ugostiteljskog preduzeća« d.o.o Sarajevo, Trgovačkog preduzeća na veliko i malo »Željeznički Konzum« d.o.o. Sarajevo i Društvenog preduzeća Turistička agencija »Olimpik-Turs« d.o.o Sarajevo. Prema ovoj Odluci nova firma glasi Preduzeće za ugostiteljstvo, turizam i trgovinu »Olimpik-Turs« d.o.o Sarajevo. Skraćena firma glasi: »Olimpik-Turs« d.o.o Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo).

Društvo je registrovano Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-11-001580 od 19.05.2011. godine. Nakon donošenja Odluke o razriješenju dužnosti Direktora Društva od 22.11.2011. godine i Odluke o imenovanju v.d. Direktora, Rješenjem broj: 065-0-Reg-11-004041 od 13.12.2011. godine izvršena je izmjena lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu.

Osnivačka prava i dužnosti prema »Olimpik-Tursu« d.o.o Sarajevo vrši JP »Željeznice FBiH« d.o.o Sarajevo (u daljem tekstu: Osnivač).

Osnovni kapital Društva iznosi 2.000 KM i predstavlja 100% udjel Osnivača koji je izvršio uplatu osnivačkog uloga u novcu. Vrijednost uloga ne može se smanjivati (zakonski minimum), ali se može povećavati uplatom ili unošenjem novih uloga na način utvrđen Zakonom. Odluku o povećanju osnovnog kapitala donosi Skupština Osnivača.

Na pravni položaj, upravljanje i poslovanje Društva primjenjuju se Zakon o javnim preduzećima u FBiH i Zakon o privrednim društvima.

Pravilnikom o radu uređena je unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim djelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice:

- Zajednički poslovi
- Služba za komercijalne poslove
 - Poslovna jedinica Sarajevo (Restoran „Željezničar“, restoran „Željeznička stanica“, restoran Rajlovac, prodavnica Alipašin Most, Veleprodaja Sarajevo, Turistička poslovnica „Stari grad“);
 - Poslovna jedinica Zenica (Restoran „Putnik“ i prodavnica Zenica);
 - Poslovna jedinica Tuzla (Restoran „Signal“, restoran „Željo“ i prodavnica Tuzla);
 - Poslovna jedinica Bihać (Gril „Željo“)
 - Poslovna jedinica Mostar (prodavnica Mostar)
- Služba za ekonomske poslove

Na dan 31.12.2012. godine u Društvu je bio zaposlen 51 zaposlenik.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u ul. Put života br. 2, Sarajevo. Društvo obavlja svoju djelatnost u poslovnom prostoru Osnivača, dok su restorani i prodavnice (Sarajevo i Zenica) također smješteni i organizirani u prostorima Osnivača.

Vođenje knjigovodstvenih poslova je povjereno knjigovodstvenoj Agenciji »OR Decembar« na osnovu zaključenog Ugovora od 24.04.2012. godine.

Na datum bilansa Društvo je dalo izjavu da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistema internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. **Nismo bili u mogućnosti dobiti dostatne primjerene revizijske dokaze u vezi sa početnim stanjima. Tokom revizije uočeno je da početna stanja sadrže pogrešna prikazivanja koja značajno utiču na finansijske izvještaje tekućeg razdoblja.**

Sistemom uzorka ispitali smo procese koji se odnose na obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti, zakonsku i usklađenost sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, planiranje poslovnih aktivnosti i sa njima povezane račune vezane za sredstva, obaveze i kapital, prihode i rashode, uključujući značajnije troškove poslovanja.

Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške nisu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za finansijsko izvještavanje.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja za 2012. godinu, konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti. U cilju otklanjanja istih, date su slijedeće preporuke:

- *Potrebno je da Osnivač poduzme hitne mjere na rješavanju statusa Društva u skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom i Zakonom o privrednim društvima.*
- *Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i adekvatan i pouzdan nadzor te kontinuirano praćenje kontrolnih aktivnosti. Donijeti procedure u oblastima rada gdje iste nisu donesene.*
- *Poduzeti aktivnosti na usklađivanju Statuta Društva sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.*
- *Potrebno je Pravilnikom o radu utvrditi poslove osnovnih organizacionih jedinica i njihov djelokrug rada, sa raspodjelom nadležnosti i opisima poslova svakog pojedinačnog sistematizovanog radnog mjesta sa jasno naznačenim dužnostima i odgovornostima istih.*
- *Potrebno je da Osnivač, u dijelu utvrđenih nadležnosti, prilikom imenovanja članova Skupštine, Nadzornog odbora i Uprave Društva, postupa u skladu sa odredbama Statuta.*
- *Prilikom zaključivanja kompenzacija i cesija za izmirivanje međusobnih potraživanja i dugovanja, potrebno je da Uprava Društva obezbijedi pismeno ovlaštenje Nadzornog odbora u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i vrši pravovremeno izvještavanje o poduzimanju ograničenih aktivnosti.*
- *Potrebno je donijeti interne procedure kojima će se definisati metodologija i način izrade godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije plana poslovanja i izvještavanja o realizaciji plana, te iste dosljedno primjenjivati.*
- *Potrebno je da Plan poslovanja i Izvještaj o poslovanju sadrže dovoljne informacije i obrazloženja za stavke koje su planirane i/ ili realizovane u većem obimu od planiranih.*

- *Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se izvršilo priznavanje poslovnog prostora u knjigama Društva, budući da su ispunjeni uslovi za priznavanje propisani MRS 16. Nekretnine, postrojenja i oprema.*
- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.*
- *Potrebno je Pravilnikom o računovodstvenim politikama jasno definisati procedure i postupke ispostavljanja faktura, praćenja naplate, slanja opomena i utuženja, te osigurati dosljednu primjenu istog.*
- *Potrebno je potraživanja, za koja ne postoji realna mogućnost i zadovoljavajući stepen izvjesnosti da će ista biti naplaćena, prenijeti na sumnjiva i sporna i formirati ispravku vrijednosti na teret finansijskog rezultata u skladu sa MRS 18.-Prihodi i Pravilnikom o računovodstvenim politikama.*
- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o privrednim društvima donijeti Odluku o efektivnom povećanju kapitala najmanje za iznos gubitka evidentiranog na poziciji Gubitak iznad visine kapitala uvećanog za minimalni iznos osnovnog kapitala propisanog članom 314. Zakona.*
- *Dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa MRS 8. Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, u dijelu ispravke grešaka iz prethodnog razdoblja retroaktivnim prepravljanjem materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izvještaja odobrenim za izdavanje nakon otkrivanja tih grešaka.*
- *Potrebno je Pravilnik o radu uskladiti sa obračunom i isplatom naknade za topli obrok.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po prvi put obavlja reviziju finansijskih izvještaja predmetnog klijenta i usklađenosti iskazanih iznosa u izvještajima sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija finansijskih izvještaja za 2012. godinu obavljena je od strane revizorskog društva „Džaferović“ d.o.o. Sarajevo, sačinjen je izvještaj o obavljenoj reviziji, u kojem je dato pozitivno mišljenje sa isticanjem činjenica.

Od strane Porezne uprave FBiH vršena je kontrola obračuna i uplate poreza na dohodak i doprinosa iz i na plaću u periodu od 01.01.2007.-08.06.2012. godine, nakon čega je 22.06.2012. godine izdato Rješenje, kojim je utvrđena dodatna porezna obaveza u iznosu od 64.593 KM. Društvo je po navedenom Rješenju izmirilo obavezu za glavni dug u iznosu od 33.728 KM, s tim da je 29.06.2012. godine uložena žalba vezano za obračun zateznih kamata.

4.2 Obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti i finansiranje

Društvo je u revidiranoj godini iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 860.220 KM, od čega se na gubitak od poslovnih aktivnosti odnosi 763.167 KM. Na dan 31.12.2012. godine iskazan je gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 860.220 KM, za koji su ukupne obaveze Društva premašile ukupnu imovinu. Društvo već duži period ostvaruje gubitak u poslovanju, tako navodimo da je gubitak za 2009. godinu iznosio 561.862 KM, za 2010. godinu 338.549 KM i za 2011. godinu 712.302 KM. Zbog navedenog ukazujemo na potrebu izvršenja kompletne analize poslovanja u cilju iznalaženja mogućnosti prevazilaženja navedenih poteškoća. Značajan uticaj eksternih faktora na poslovanje Društva ogleda se u potpunoj ovisnosti Društva od Osnivača, budući da prihodi od pružanja usluga, odnosno realizacije bonova za topli obrok (u ugostiteljskim objektima i prodavnicama Društva) čini 60,4% ukupnih prihoda Društva. Ukupni prihodi Društva na 31.12.2012. godine su bili manji za 37,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Smanjenje broja korisnika usluga toplog obroka rezultiralo je smanjenjem prihoda od osnovne djelatnosti Društva. Naime, Uprava JP »Željeznice FBiH« d.o.o. Sarajevo omogućila je od 01.05.2012. godine većem broju svojih uposlenika umjesto bonova za topli obrok isplatu u novcu na ime naknade za topli obrok. Prema prezentiranim

podacima, mjesečni prosjek izdatih bonova za prva četiri mjeseca 2012. godine je bio 45.000 komada, a za maj i juni 2012. godine taj prosjek iznosi 18.500 komada, što je za 60% manje. Smanjenje prihoda dovelo je do zatvaranja objekata, tako da je Nadzorni odbor donio 27.12.2012. godine Odluke o zatvaranju restorana „Signal“ u Tuzli i prodavnice u Zenici.

Ukazujemo da u narednom periodu može doći u pitanje opstojnost poslovanja i nemogućnost da se iz vlastitih poslovnih aktivnosti osiguraju neophodna sredstva za podmirenje osnovnih troškova poslovanja.

Također navodimo da se cijena bona za topli obrok (4 KM sa sadržanim PDV-om) utvrđena godišnjim ugovorom o međusobnim odnosima u pružanju usluga sa JP »Željeznice FBiH« d.o.o. Sarajevo, nije mijenjala od 01.10.2004. godine, kada je zaključen prvi ugovor sa Osnivačem. Cijena toplog obroka i za treća lica je utvrđena u istom iznosu, što ne smatramo ekonomski opravdanim, posebno imajući u vidu da Društvo nije sačinilo kalkulaciju stvarne cijene koštanja toplog obroka. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se moglo potvrditi da je Društvo od Osnivača u prethodnom periodu tražilo povećanje cijene toplog obroka.

Dana 08.06.2012. godine istekao je Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa sa Osnivačem zaključen na period od jedne godine, a koji se odnosi na pružanje i korištenje ugostiteljskih (topli obrok), trgovačkih, turističkih i ostalih usluga. Za period od 08.06.-31.12.2012. godine, na snazi nije bio navedeni Ugovor, a prema istome Društvo je trebalo planirati svoje aktivnosti gdje prvenstveno mislimo na prihode od osnovne djelatnosti.

Nadzorni odbor Osnivača je 07.06.2012. godine donio Zaključak, prema kojem je zadužena Uprava Osnivača da pripremi Program mjera i aktivnosti u cilju rješavanja statusa »Olimpik tursa« d.o.o Sarajevo. Revizijom je utvrđeno da po istome nije postupljeno. Nakona analize trenutnog stanja, Uprava Društva je sačinila sveobuhvatnu analizu prihoda i troškova Društva, po poslovnim jedinicama odnosno po svakom registrovanom objektu. Nadzorni odbor Društva je Zaključkom od 06.09.2012. godine usvojio Analizu trenutnog stanja u Društvu i zadužio upravu da istu dostavi Osnivaču. U Analizi je navedeno da, osim trgovačke radnje Alipašin most i turističke poslovnice na Bašaršiji, svi ostali objekti iskazuju gubitke u poslovanju, a najteža situacija je na područjima Tuzle i Zenice. Uprava Društva razmatrala je nastalu situaciju i predložila je Osnivaču poduzimanje određenih mjera i to: donošenje Odluke da se zaposlenici koji su 01.06.2005. prešli iz JP »Željeznica FBiH« d.o.o Sarajevo u Društvo vrata u sistem željeznice i to u Tuzli 10, a u Zenici 6 zaposlenika; da se potpuno ukine mogućnost realizacije bonova u trgovini; da se u obezbijedi ishrana u toku rada gdje je to moguće, odnosno da na lokacijama gdje postoje restorani Društva uposlenici Osnivača obavezno koriste usluge toplog obroka u restoranima; da se potpiše novi Ugovor o poslovnoj saradnji kojim bi se omogućilo povećanje obima posla Društvu; da se dio zaposlenika iz Zajedničkih službi vrati na željeznicu.

Navedena Analiza stanja i prijedlog Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa sa Osnivačem upućena je 21.09.2012. godine Upravi Osnivača. Uprava Osnivača je 22.10.2012. godine donijela Odluku, kojom nije prihvatila prijedlog mjera za prevazilaženje teškog stanja u Društvu i analizu očekivanih prihoda i rashoda sačinjenu od strane Društva. Istom Odlukom nije prihvaćen ni prijedlog Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa sa Osnivačem, niti je dato obrazloženje zbog čega nisu prihvaćeni navedeni akti.

Skupština Društva je 13.12.2012. godine donijela Zaključak, kojim predlaže Osnivaču da po hitnom postupku preuzme zaposlenike Društva za koje ima slobodnih radnih mjesta kod Osnivača, a koji ispunjavaju i ostale uslove za ta radna mjesta. U obrazloženju Odluke navodi se da je u 2011. godini došlo do prijema velikog broja uposlenika u Društvo i budući da zacrtani planovi i aktivnosti se nisu ostvarili, njihov rad nije imao ni ekonomske opravdanosti. Istog dana Skupština Društva je donijela Odluku da Društvo prestaje sa radom u skladu sa Zakonom o privrednim društvima na način da se izvrši pripajanje ovog Društva Osnivaču. Između ostalog, predloženo je Osnivaču kao jedinom članu Društva da donese istovjetnu Odluku. U obrazloženju Odluke navodi se „da su faktori koji su uticali na ostvarenje gubitka uglavnom događaji iz 2011. godine i to: smjena Uprave Društva, nerealni planovi poslovanja, loša poslovna i kadrovska politika, velika zaduženost Društva i velika potraživanja sa neizvjesnošću naplate“. Navedeni Zaključak i Odluka Skupštine Društva su dostavljeni Osnivaču na dalje razmatranje.

Skupština Društva je 26.06.2013. godine ponovno donijela Zaključak, kojim se zahtijeva od Uprave Osnivača da pod hitno krene u realizaciju ranije donesenih odluka i zaključaka Skupštine Društva u vezi sa statusom i preuzimanjem uposlenika Društva. U obrazloženju se navodi da je

navedeni Zaključak rezultat donesenog Zaključka Uprave Osnivača br.UD-23776-3.1./2013 od 20.05.2013. godine, kojim se u potpunosti ukidaju bonovi za topli obrok zaposlenika Osnivača, tako da je Društvo ostalo bez osnovne djelatnosti pružanja usluga toplog obroka. Također dat je prijedlog da Osnivač odmah preuzme uposlenike koji imaju potrebne željezničke kvalifikacije. Istovremeno je Uprava Osnivača donijela Odluku kojom je prihvatila Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa između „Olimpik tursa“ d.o.o i Osnivača, koji je zaključen 07.06.2013. godine sa retroaktivnom primjenom od 01.01.2013. godine na period od 6 mjeseci.

Do vremena okončanja predmetne revizije, Društvo nije dobilo povratnu informaciju niti instrukciju od Osnivača o daljem funkcionisanju Društva, a koji prema članu 43. Statuta donosi Odluku o prestanku rada Društva u pismenoj formi.

Direktor Društva je dao Izjavu da Uprava očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Utvrđeno je da u Zabilješkama uz finansijske izvještaje nije objavljena pretpostavka primjene vremenske neograničenosti poslovanja, koja je temeljno načelo za sastavljanje finansijskih izvještaja. Prema ovoj pretpostavci, smatra se da subjekt nastavlja sa poslovanjem u doglednoj budućnosti s time da se ne očekuje, niti namjerava likvidacija, smanjenje obujma poslovanja ili traženje zaštite od vjerovnika na osnovu zakona ili propisa. Imovina i obaveze se iskazuju uz pretpostavku da je subjekt sposoban iskoristiti svoju imovinu i podmiriti svoje obaveze u normalnom toku poslovanja. U skladu sa Međunarodnim revizijskim standardom 570, revizor treba, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, odrediti da li po njegovoj prosudbi postoji značajna neizvjesnost u svezi sa događajima ili okolnostima, koje mogu stvarati značajne sumnje u sposobnost subjekta da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

Obzirom da su organi Društva (Skupština, Nadzorni odbor, Uprava) poduzeli niz aktivnosti u cilju rješavanja statusa Društva (prestanak rada, pripajanje Osnivaču itd.), da je Društvo ukidanjem bonova za topli obrok ostalo bez osnovne djelatnosti, da Osnivač, do dana okončanja predmetne revizije, nije izvršio pokriće gubitka za 2012. godinu, kao i da ne postoje strateški ciljevi i vizija daljeg poslovanja Društva, postoji značajna neizvjesnost u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem, što znači da pretpostavka vremenski neograničenog poslovanja nije odgovarajuće primijenjena pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Preporuka:

Potrebno je da Osnivač poduzme hitne mjere na rješavanju statusa Društva u skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom i Zakonom o privrednim društvima.

4.3 Sistem internih kontrola

Društvo nije uspostavilo organizaciju i organizovalo organe u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH. Doneseni su određeni akti i usvojena važnija pravila i procedure. Međutim istima nisu detaljno uređene procedure i postupanja uposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka u okviru radnih procesa, nisu uređeni postupci rada, odobravanja i davanja ovlaštenja, razgraničenje dužnosti, kontrole pristupa, praćenje i nadzor.

Nismo se uvjerali da je sistem internih kontrola u potpunosti uspostavljen, u mjeri da obezbjedi razumno uvjerenje da su postignuti postavljeni osnovni ciljevi poslovanja, a prije svih što efikasnije upravljanje i uspješnije poslovanje i adekvatna zaštita imovine od mogućih gubitaka. Kontrola primjene procedura se u potpunosti ne provodi od strane Uprave, što je rezultiralo određenim slabostima i nepravilnostima.

Statut Društva nije usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima (»Službene novine FBiH« br.84/08) i članom 317. stav 2. Zakona o privrednim društvima, kao ni sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH (»Službene novine FBiH« br.8/05, 81/08 i 22/09). Naime, Skupština Društva je 22.01.2009. godine donijela Odluku o usklađivanju Statuta Društva sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojoj je rok za izradu prijedloga Statuta bio 90 dana. Prema ovoj Odluci, Nadzorni odbor je trebao imenovati Komisiju za izradu prijedloga Statuta. Komisija nije imenovana niti je izvršeno usaglašavanje Statuta prema ovoj Odluci.

Skupština Društva je 23.06.2011. godine donijela Odluku o usvajanju Statuta Društva (prečišćeni tekst), koji je upućen Predsjedniku Uprave-Generalnom Direktor^u JP »Željeznice FBiH« d.o.o Sarajevo na saglasnost. Saglasnost Osnivača nije data na Statut, tako da je Skupština donijela Odluku o poništenju ovog Statuta 29.11.2011. godine. Istog dana, Skupština Društva je ponovno donijela Odluku o usvajanju Statuta Društva, koji je notarski obrađen. Navedeni tekst Statuta nije upućen Osnivaču na saglasnost.

Organizacija Društva utvrđena je Statutom, a razrađena Pravilnikom o radu, u okviru kojeg je definisana sistematizacija poslova i radnih mjesta i broj izvršilaca po organizacionim cjelinama. Statutom Društva je propisano da unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova donosi Direktor Društva uz saglasnost Nadzornog odbora, koja će se urediti posebnim aktom-Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. **Društvo nije donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Društva kao poseban akt, kako je propisano Statutom Društva.**

Pravilnik o radu je donijela Skupština Društva 15.05.2008. godine. **Prilogom II. Pravilnika o radu nije utvrđen opis poslova organizacionih jedinica iz sistematizacije, kao ni djelokrug rada istih, niti je utvrđena raspodjela nadležnosti. Nisu opisani poslovi za svako pojedinačno radno mjesto sa jasno naznačenim dužnostima i odgovornostima, kao i razdvajanje dužnosti, što predstavlja nedostatak sistema internih kontrola.**

Prema provedenim provjerama funkcionisanja kontrolnih postupaka mjerodavnih za pripremanje finansijskih izvještaja, utvrđeno je da organi upravljanja i rukovođenja nisu razvili odgovarajuće okruženje za kontrolu procesa rada i nisu u potpunosti podizali svijest uposlenih o kontroli. Uprava Društva nije vršila procjenu adekvatnosti i prihvatljivosti donesenih internih akata, kao ni ocjenu primjene istih prilikom izvršavanja poslova.

Revizijom je utvrđeno da Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva nisu imenovani od strane nadležnih organa predviđenih važećim Statutom Društva. Tako je utvrđeno da je Skupština Društva imenovana od strane Uprave Osnivača, a ista je trebala biti imenovana od strane Nadzornog odbora Osnivača. Nadzorni odbor Društva je imenovan odlukama Uprave Osnivača, a isti je trebao biti imenovan od strane Nadzornog odbora Osnivača, kojem mandat verifikuje Skupština Osnivača.

Uprava Društva je imenovana od strane Nadzornog odbora Društva, iako je važećim Statutom predviđeno da Nadzorni odbor predlaže, a Skupština Društva imenuje i razrješava Upravu Društva.

Nadzorni odbor je 15.11.2011. godine donio Odluku o razriješenju Direktora Društva na lični zahtjev i istog dana donio Odluku o imenovanju novog v.d. Direktora. Prema tački II ove Odluke, imenovanje traje do okončanja konkursne procedure za izbor i imenovanje Direktora Društva. Međutim, nije prezentirana dokumentacija da je pokrenuta konkursna procedura od strane Nadzornog odbora. Sa v.d. Direktorom 16.11.2011. godine je zaključen menadžerski ugovor na određeno vrijeme do okončanja procedure imenovanja Direktora Društva.

Nadzorni odbor je 15.11.2011. godine donio Odluku, prema kojoj je smijenjenog Direktora imenovao za v.d. zamjenika Direktora za trgovinu i sa istim je zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme. **Revizijom je utvrđeno da navedeno radno mjesto je predviđeno izmjenama i dopunama Pravilnika o radu od 20.10.2009. godine, međutim važećim Statutom Društva navedeno radno mjesto nije predviđeno.**

Tokom revidirane 2012. godine, organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava) su nakon razmatranja Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu sačinjenog od strane Društva za reviziju, računovodstvo i finansijski konsalting »Džaferović« d.o.o Sarajevo, poduzeli više aktivnosti i mjera zbog uočenih slabosti kod funkcionisanja internih kontrola, te pokrenuli postupak protiv razriješenog Direktora kod nadležnih pravosudnih institucija u cilju zaštite materijalnog interesa privrednog društva (zbog nenamjenskog trošenja sredstava Društva, propuštenog, nepotpunog i neblagovremenog pravdanja materijalnih sredstava itd.). Protiv navedene osobe podnesena je Tužba Općinskom sudu Sarajevo 14.06.2012. godine i Krivična prijava Kantonalnom tužilaštvu Sarajevo 09.08.2012. godine. U skladu sa Odlukom Nadzornog odbora od 26.07.2012. godine, v.d. Direktor je donio Rješenje o prestanku Ugovora o radu v.d. zamjenika Direktora za trgovinu zaključno sa 27.07.2012. godine.

Tokom 2012. godine donesene su Odluke i pokrenuta tužba protiv »BK-Trejd« Istočno Sarajevo u svezi naplate duga po preuzetoj robi u iznosu od 148.468 KM i 1.293 KM više plaćenog računa. Tužba je

pokrenuta zbog uočenih sumnjivih transakcija između Društva i »BK-Trejd« d.o.o Istočno Sarajevo, vezano za prodaju robe u tranzitu nabavljene od Sarajevske pivare d.d. Sarajevo i Klas d.d. Sarajevo.

Pokrenute su tužbe protiv Knjigovodstvenog servisa »Vevas« d.o.o Sarajevo dana 22.08. i 15.11.2012. godine na ukupan tužbeni zahtjev od 13.552 KM, a po osnovu bespravno isplaćenih sredstava. Navedeni Knjigovodstveni servis je vodio knjigovodstvene poslove Društva u 2011. godini i sačinio Godišnji obračun.

Prema važećem Statutu Društva, Upravu čine Direktor i zamjenik za ugostiteljstvo i turizam, „koji mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka mandata koji redovno traje četiri godine.“ Revizijom je utvrđeno da je nakon imenovanja zamjenika za ugostiteljstvo i turizam u 2011. godini sa istim zaključen ugovor o radu (a ne menadžerski ugovor) na neodređeno vrijeme.

Prema važećoj sistematizaciji, ukupno je sistematizovano 29 radnih mjesta sa ukupno 94 izvršioaca, dok na dan 31.12.2012. godine, bilo je uposleno 51 uposlenik, od čega 43 na neodređeno vrijeme, a 8 uposlenika na određeno vrijeme. Za dva uposlenika je prestao radni odnos zbog odlaska u penziju, jedan uposlenik je umro, jednom je prestao radni odnos, za 4 uposlenika prestao je radni odnos istekom ugovora na određeno vrijeme (od čega je jedan ponovno primljen 10.09.2012. godine). Zaključivanjem ugovora o radu između Društva i zaposlenika zasniva se radni odnos. O zapošljavanju i otpuštanju zaposlenika u skladu sa postupcima utvrđenim u općim aktima Društva, te važećim zakonima odlučuje Direktor Društva uz saglasnost Osnivača. Prema Statutu Društva, Direktor zadržava pravo da, ovisno od potreba posla, prima u radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, sklapa ugovore o povremenom angažovanju kada se za to ukaže potreba, a u skladu sa Zakonom.

Nedovoljno funkcionisanje internih kontrola i ne postojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti su rezultirale slijedećim propustima i nepravilnostima:

- preuzeta početna stanja u knjigovodstvenim evidencijama sadrže značajna pogrešna prikazivanja od čega navodimo: neproknjižene kompenzacije i cesije te neevidentirane prihode i rashode iz 2011. godine. Kao primjer navodimo: obaveze za PDV su iskazane u početnom stanju 01.01.2012. godine u analitičkom bruto bilansu u iznosu od 231.226 KM, dok iste nisu iskazane u Bilansu stanja na datum bilansa. Također utvrđeno je da potraživanja za PDV su iskazana u početnom stanju 01.01.2012. godine u analitičkom bruto bilansu u iznosu od 249.030 KM, dok su ista u Bilansu stanja na datum bilansa iskazana u iznosu od 19.295 KM.
- Društvo obavlja svoju djelatnost u poslovnim prostorima Osnivača (restorani i prodavnice), koje koristi bez naknade i bez zaključenih ugovora o najmu.
- Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, jer za iskazana potraživanja u iznosu od 37.686 KM, a koja su starija od 12 mjeseci, nije izvršena ispravka vrijednosti na teret rashoda tekućeg perioda, a što je imalo za posljedicu da su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja podcijenjeni za iznos od 37.686 KM, a rezultat poslovanja precijenjen za navedeni iznos.
- revizijom zaključenih ugovora o kupovini i prodaji trgovačke robe, utvrđeno je da isti ne sadrže rok važenja ugovora, predmete nabavki niti ugovorene cijene, koje su se mjenjale u skladu sa tržišnim uslovima.
- napominjemo da iako nije bilo javnih nabavki u 2012. godini, Društvo nije donijelo interni Pravilnik o javnim nabavkama, kojim bi se definisala procedura rada, definisani nosioci aktivnosti u pojedinim fazama postupka javne nabavke kao organizacioni dijagram sa opisom poslova učesnika u postupku javnih nabavki, koji uključuje pojedinačne odgovornosti i ovlaštenja.
- Društvo ne vodi robno materijalno knjigovodstvo po svojim maloprodajnim objektima, te nismo bili u mogućnosti izvršiti provjeru stanja robno-materijalnog knjigovodstva sa finansijskim knjigovodstvom.
- Uprava Društva je u 2012. godini zaključivala kompenzacije i cesije za izmirivanje međusobnih potraživanja i dugovanja, iako za to nije imala pismeno ovlaštenje Nadzornog odbora, što je obaveza propisana Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Utvrđeno je da Uprava nije vršila izvještavanje Nadzornog odbora o poduzimanju ograničenih aktivnosti. Ističemo da prema prezentiranim podacima u 2012. godini je zaključeno kompenzacija u ukupnom iznosu od 1.878.109 KM i cesija u ukupnom iznosu od 189.440 KM

Budući da Statut Društva, koji je na snazi, nije usklađen sa odredbama Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, istim nije predviđena uspostava Odbora za reviziju, a koji je u skladu sa navedenim

Zakonom, dužan da osigura da interne kontrole u Društvu budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno.

Preporuke:

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i adekvatan i pouzdan nadzor te kontinuirano praćenje kontrolnih aktivnosti. Donijeti procedure u oblastima rada gdje iste nisu donesene.

Poduzeti aktivnosti na usklađivanju Statuta Društva sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

Potrebno je Pravilnikom o radu utvrditi poslove osnovnih organizacionih jedinica i njihov djelokrug rada, sa raspodjelom nadležnosti i opisima poslova svakog pojedinačnog sistematizovanog radnog mjesta sa jasno naznačenim dužnostima i odgovornostima istih.

Potrebno je da Osnivač, u dijelu utvrđenih nadležnosti, prilikom imenovanja članova Skupštine, Nadzornog odbora i Uprave Društva, postupa u skladu sa odredbama Statuta.

Prilikom zaključivanja kompenzacija i cesija za izmirivanje međusobnih potraživanja i dugovanja, potrebno je da Uprava Društva obezbijedi pismeno ovlaštenje Nadzornog odbora u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i vrši pravovremeno izvještavanje o poduzimanju ograničenih aktivnosti.

4.4 Planiranje i izvještavanje

Statutom Društva je regulisano da Skupština Društva donosi plan poslovanja, na koji saglasnost daje Osnivač. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je u izradi godišnjeg Plana poslovanja, Društvo dobilo pisane smjernice od Osnivača za izradu istog. Društvo u procesu planiranja nije postupalo u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, budući da Statut nije usklađen sa odredbama navedenog Zakona.

Društvo nije donijelo internu proceduru o načinu i metodologiji planiranja i izvještavanja, a što bi osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti poslovanja. Sistematizacijom radnih mjesta i opisom poslova radnih mjesta nije definisano posebno radno mjesto u okviru kojeg će se uspostaviti funkcija planiranja. Proces planiranja se odvija u okviru nadležnosti Direktora i zamjenika Direktora za trgovinu i ugostiteljstvo, koji planiraju aktivnosti iz djelokruga poslova cjelokupnog Društva, samostalno izrađuju plan i isti dostavljaju nadležnim organima na usvajanje. Proces planiranja zasniva se uglavnom na iskustvu, pokazateljima i saznanjima iz prethodnih godina.

Plan poslovanja Društva za 2012. godinu je sačinjen u decembru 2011. godine, a od strane Nadzornog odbora i Skupštine je usvojen 10.04.2012. godine. U Planu poslovanja navodi se da je isti donesen kao stabilizirajući a ne kao razvojni iz razloga što se i u 2012. godini nastavlja ekonomska kriza koja teško pogađa Osnivača a time i Društvo. Razlog za ovakav način planiranja je i nedefinisana strategija i vizija Osnivača o načinu organizacije i daljeg rada Društva.

Društvo je planiralo prihode u iznosu od 3.510.000 KM, od čega su prihodi od prodaje robe planirani u iznosu od 2,3 miliona KM, a prihodi od ugostiteljskih usluga 850.000 KM. Plan prihoda je veći za 8,8 % od ostvarenja u 2011. godini. Ukupni rashodi poslovanja planirani su u iznosu od 3.505.000 KM. U 2012. godini planirana je maksimalna štednja, kako u smislu troškova poslovanja, tako i u vezi sa izborom najpovoljnijih dobavljača za nabavku roba, što u konačnici ima rezultat smanjenje troškova poslovanja Društva. Troškovi se najvećim dijelom odnose na nabavnu vrijednost prodane robe na veliko i malo u iznosu 1,8 miliona KM. Ukupna planirana dobit Društva iznosi 5.000 KM. Pored navedenog, u Planu poslovanja nema daljnjih obrazloženja za planirane iznose prihoda i rashoda, niti je priložena dokumentaciona osnova za planiranje istih.

Društvo je planiralo u 2012. godini za investicije izdvojiti 50.000 KM, od toga na adaptaciju objekata 25.000 KM i na opremu 25.000 KM. Sredstva bi se obezbijedila iz vlastitih sredstava po uplati pokrića gubitka.

Iako su postojali pokazatelji za donošenje Rebalansa Plana poslovanja za 2012. godinu (pad prihoda od prodaje bonova za 60% uslijed Odluke Uprave Željeznica FBiH iz maja 2012. godine da omoguće

svojim uposlenicima isplatu cjelokupnog iznosa toplog obroka u gotovini), Uprava Društva nije pokrenula aktivnosti na donošenju Rebalansa Plana poslovanja za 2012. godinu.

Polugodišnji finansijski izvještaj o poslovanju za period 01.01.-30.06.2012. godine sačinjen je u avgustu 2012. godine. Uprava je sačinila isti u skladu sa metodologijom sačinjavanja godišnjeg plana, međutim, Izvještaj ne upoređuje ostvarene rezultate sa planiranim, već sa ostvarenim rezultatima iz prethodne godine. Tako su ostvareni prihodi manji za 17%, a rashodi za 10% u odnosu na isti period prethodne godine. Za prvih šest mjeseci 2012. godine Društvo je iskazalo gubitak od 321.318 KM, što je više za 41% u odnosu na isti period prošle godine. Nadzorni odbor je usvojio polugodišnji Izvještaj 06.09.2012. godine.

Društvo je sačinilo Izvještaj o poslovanju u februaru 2013. godine, koji je usvojen od strane Uprave i Nadzornog odbora 13.06.2013. godine, a od strane Skupštine 26.06.2013. godine. Za 2012. godinu, Društvo je ostvarilo gubitak u iznosu od 860.220 KM. Prema Izvještaju o poslovanju osnovni uzroci gubitka su: smjena Uprave u 2011. godini, Odluka Uprave Osnivača o ukidaju bonova i isplaćivanju toplog obroka u novcu od maja 2012. godine, višak uposlenika i odbijanje Osnivača da poduzme mjere za daljni opstanak Društva (na osnovu ponuđene analize stanja i prijedloga mjera), te nepotpisivanje Ugovora o poslovnoj saradnji za 2012. godinu. **Pored prezentacije ostvarenog finansijskog rezultata za 2011. i 2012. godinu, Izvještaj ne sadrži poređenje sa Planom poslovanja niti detaljnija pojašnjenja za odstupanja pojedinih stavki.**

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R.b.	Opis	Ostvareno u 2011. godini	Plan za 2012. godinu	Ostvareno u 2012. godini
	2	3	4	5
I	UKUPAN PRIHOD			
	Ukupni poslovni prihodi	3.056.425	3.510.000	1.897.894
	Prihod od ugostiteljskih usluga	655.472	850.000	438.909
	Prihod od prodaje robe	2.124.808	2.300.000	1.164.948
	Ostali prihodi	276.145	360.000	294.037
II	UKUPANI RASHODI			
	Ukupni poslovni rashodi	3.768.728	3.505.000	2.758.114
	Poslovni rashodi	3.767.049		2.529.962
	Ostali rashodi	1.679		228.152
III	Gubitak (II-I)	712.303	5.000	860.220

Preporuke:

Potrebno je donijeti interne procedure kojima će se definisati metodologija i način izrade godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije plana poslovanja i izvještavanja o realizaciji plana, te iste dosljedno primjenjivati.

Potrebno je da Plan poslovanja i Izvještaj o poslovanju sadrže dovoljne informacije i obrazloženja za stavke koje su planirane i/ili realizovane u većem obimu od planiranih.

4.5 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Knjigovodstvena sadašnja vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u iznosu od 272.273 KM i ista se odnose na slijedeće:

	31.12.2012.	31.12.2011.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	272.273	272.944
Nematerijalna imovina	43.942	43.597
Građevinski objekti	175.594	150.970
Postrojenja i oprema	52.737	57.166
Avansi, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	-	21.211

Društvo obavlja djelatnost u poslovnim prostorima (zgradama, restoranima) Osnivača, za što nisu zaključeni ugovori o korištenju bez naknade.

Nematerijalna stalna sredstva su prema Pravilniku o računovodstvenim politikama prava u druga neopipljiva sredstva koje pravno lice koristi u proizvodnji ili isporuci roba i usluga, nad kojim Društvo ima kontrolu i d kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi. Otpisuju se (amortizuju) na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene pritjecanja ekonomskih koristi po osnovu njihovog korištenja. Amortizacija nematerijalnih sredstava se vrši linearnom metodom. Za nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja nemoguće utvrditi, obavezno se vrši testiranje sredstva na umanjenje, upoređivanjem njegovog nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa. Testiranje na umanjenje se vrši najmanje na svaki dan bilansa stanja.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 228.331 KM. Prema računovodstvenim politikama Društva, materijalna stalna sredstva su sredstva koja pravno lice drži za korištenje u proizvodnji ili isporuci roba i usluga, iznajmljivanje drugima ili za administrativne i druge svrhe, za koje je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom priticati u pravno lice i nabavna vrijednost sredstva se može pouzdano izmjeriti. U materijalna stalna sredstva svrstavaju se i rezervni dijelovi kada se isti koriste uz opremu i kada se očekuje da će njihova upotreba biti duža od jedne godine. Materijalna stalna sredstva se početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke. U trošak nabavke stalnog sredstva se uračunavaju i troškovi pozajmljivanja vezani za nabavku konkretnog stalnog sredstva, do momenta dovodjenja sredstva u stanje za upotrebu. Mjerenje nakon početnog priznavanja dugoročne materijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti. Osnovni kriterij za priznavanje naknadnih troškova u nabavnu vrijednost je zadovoljen kad se time: produžava vijek trajanja stalnog sredstva, povećava njegov kapacitet, unapređuje kvaliteta njegovog učinka i usvaja novi proizvodni proces koji omogućuje značajno smanjenje prethodno procijenjenih proizvodnih troškova. Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme u revidiranoj godini iskazane su u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogon. kanc.namj.	Transportna sredstva	Mater.sred. u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabavna vrijednost							
na dan 01.01.2012.	-	190.641	71.152	74.618	-	21.212	357.623
- direktna povećanja u 2012. godini	-	31.171	27.070	11.996	-		71.237
- prijenos sa pripreme	-	-	-	-		-21.212	-21.212
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-		
- ostalo	-	-	-	-			
na dan 31.12.2012.	-	222.812	98.222	86.614	-	-	407.648
Akumulirana amortizacija							
na dan 01.01.2012.	-	39.683	48.275	40.319	-	-	128.277
- amortizacija	-	7.535	34.038	9.468	-	-	51.041
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-	-	
- ostalo	-	-	-	-	-	-	
na dan 31.12.2012.	-	47.218	82.313	49.787	-	-	179.318
Neto knjigov.vrijednost							
na dan 01.01.2012.	-	150.958	22.877	34.299	-	21.212	229.346
na dan 31.12.2012.	-	175.594	15.909	36.828	-	-	228.331

Povećanje nabavne vrijednosti materijalne imovine tokom 2012. godine iskazano je u iznosu od 71.177 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je povećanje nabavne vrijednosti u iznosu od 20.380 KM evidentirano po osnovu okončane situacije „Bajsik“ d.o.o Sarajevo, a prema Ugovoru o izvođenju radova na adaptaciji poslovnog prostora turističke agencije „Stari grad“ od 02.09.2011. godine. Revizijom je utvrđeno da nije ispoštovan ugovoreni rok za završetak radova od 30 dana. Radovi su okončani tek 21.06.2012. godine kada je izvršeno aktiviranje navedene investicije.

Društvo je u knjigovodstvenim evidencijama iskazalo ulaganje na tuđim građevinskim objektima-poslovnom prostoru u sjedištu Društva, koje je u vlasništvu Osnivača. Utvrđeno je da u 2011. godini nije izvršeno knjigovodstveno aktiviranje tada okončane investicije, tako da nije ni izvršen obračun amortizacije

za pripadajući period. Aktiviranje navedene investicije je izvršeno 01.01.2012. godine od kada počinje obračun amortizacije sa godišnjom stopom od 3%.

Revizijom je utvrđeno da Društvo u poslovnim knjigama nije evidentiralo poslovni prostor u ulici Hiseta 21 Sarajevo, ukupne površine od 170 m² korisnog prostora. Prezentiran je Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 15.12.2010. godine na period od 3 godine, prema kojem Društvo navedeni prostor iznajmljuje "Ekskluziv" d.o.o. Sarajevo uz mjesečnu najamninu od 18 KM/m² odnosno 3.060 KM. Prema usmenim informacijama nadležne osobe, Društvo već duži niz godina raspolaže sa ovim poslovnim prostorom, koji nije evidentiran ni u poslovnim knjigama Osnivača. Uvidom u Zemljišnoknjižni izvadak od 14.02.2000. godine utvrđeno je da je navedeni prostor u vlasništvu Sekretarijata Saveza željezničkih transportnih radnika i namještenika Jugoslavije BiH Sarajevo. Prezentirana je samo saglasnost Centralne Komisije za izdavanje poslovnog prostora i zemljišta JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo od 11.11.2005. godine, prema kojoj Društvo može iznajmiti navedeni poslovni prostor. Navedeni poslovni prostor ispunjava uslove za priznavanje sredstva propisane tačkom 7. MRS 16. Nekretnine, postrojenja i oprema: buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom pritječu u Društvo i nabavna vrijednost sredstva se može pouzdano izmjeriti. Nismo u mogućnosti procijeniti efekte neiskazivanja istog u poslovnim knjigama Društva.

U cilju usklađenja stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, proveden je godišnji popis sredstava, obveza i potraživanja na dan 31.12.2012. godine, te je od strane Centralne popisne komisije sačinjen Izvještaj o izvršenom popisu sredstava, prava i obaveza, koji je Nadzorni odbor usvojio Odlukom od 27.02.2013. godine. U Izvještaju Centralne komisije o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara, magacina, potraživanja, obaveza i novčanih sredstava je navedeno da je izvršeno usklađivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava, međutim nije data rekapitulacija ukupnih stalnih sredstava, kao i sitnog inventara Društva, koji su bili predmet popisa. Utvrđeno je da su pojedinačne popisne komisije izvršile fizički popis stalnih sredstava i zaliha robe po prodajnim objektima, koji je unesen u popisne liste, izvršeno je sravnjenje sa knjigovodstvenim stanjem, pri čemu su utvrđene naturalne razlike (stvarno popisano stanje Veleprodaje u odnosu na knjigovodstveno stanje je manje za iznos od 2.766 KM). U obrazloženju popisne komisije je navedeno da za razliku na popisu robe veleprodaje, nije se moglo utvrditi da li se radi o stvarnom manjku robe, s obzirom da skladište veleprodaje ne postoji i roba se uglavnom zadužuje po nabavnoj vrijednosti i tako se razdužuje po objektima i fakturiše kupcima. Centralna popisna komisija je navela da će se razlika utvrditi nakon ispravki u 2013. godini, tako da nije izvršeno usklađenje zaliha robe za iznos od 2.766 KM.

Izvršen je fizički popis sitnog inventara, međutim nije izvršeno usklađenje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, tako da sa 31.12.2012. godine stanje nije usaglašeno za iznos od 6.780 KM, koliko iznosi razlika netpisane vrijednosti sitnog inventara koji je već stavljen u upotrebu. Obzirom na naprijed navedeno ne može se potvrditi da je Društvo izvršilo usklađenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim.

Konstatovano je da u Izvještaju nisu data obrazloženja za: ostala potraživanja od kupaca u zemlji (123.895 KM), nije dat pregled obaveza prema dobavljačima u zemlji (599.435 KM), obaveza za primljene avanse (492.596 KM) i obaveza prema povezanim pravnim licima (27.937 KM), kao ni pojašnjenja za navedene bilansne pozicije.

Amortizacija materijalnih stalnih sredstava vrši se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno po osnovu procjene pritanja ekonomskih koristi po osnovu korištenja i upotrebe stalnih sredstava. Društvo će primjenjivati linearni metod obračuna amortizacije. Vijek upotrebe i stope amortizacije utvrđivat će se prema Nomenklaturi sredstava za amortizaciju sa pripadajućim minimalnim amortizacionim stopama i kriterijima za ravnostavanje sredstava na stalna i obrtna. Utvrđeno je da Društvo nije usvojilo Nomenklaturu sredstava a stope amortizacije za raspoloživa stalna materijalna sredstva po grupama su bili sljedeći:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
-Pokretni kiosci	55,5	1,80
-Rashladne vitrine	5,55	18,00
-Poslovni prostor	33,3	3,00
-Namještaj	8	12,50
-Ulaganja u tuđa sredstva	33,3	3,00
-Softver	5	20,00
-Klima uređaji	3,33	30,00

Preporuke:

Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se izvršilo priznavanje poslovnog prostora u knjigama Društva, budući da su ispunjeni uslovi za priznavanje propisani MRS 16. Nekretnine, postrojenja i oprema.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.

4.6 Potraživanja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su slijedeća potraživanja:

	31.12.2012.	31.12.2011.
POTRAŽIVANJA	174.943	286.970
Potraživanja od prodaje	49.348	223.309
Potraživanja iz specifičnih poslova	1.308	41.416
Druga kratkoročna potraživanja	51.926	2.633
Potraživanja za PDV	787	19.295
Aktivna vremenska razgraničenja	71.574	317

Ukupna potraživanja iskazana na 31.12.2012. godine u iznosu od 174.943 KM imaju tendenciju pada i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 39 %.

Potraživanja od prodaje su najznačajnija i nastala su po osnovu fakturiranih usluga toplog obroka u restoranima i prodavnicama Društva, a iskazana su u slijedećim iznosima:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Potraživanja od prodaje	49.348	223.309
Potraživanja od kupaca u zemlji	49.348	223.309
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji	148.468	-
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca)	(148.468)	-

Potraživanja od prodaje odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji. Iznos od 49.348 KM se odnosi na potraživanja do 1 godine i ista su iskazuju kao redovna. Potraživanja od 148.468 KM su sumnjiva i sporna potraživanja koja su putem ispravke vrijednosti potraživanja teretila rezultat poslovanja tekućeg obračunskog perioda. Za iznos od 148.468 KM koji je prenesen na rashode na datum bilansa nije donesena Odluka Nadzornog odbora.

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama, potraživanja od prodaje i druga potraživanja iz poslovnih odnosa priznaju se po nominalnoj vrijednosti (obračunska osnova). Najmanje na dan svakog bilansa stanja vrši se procjena naplativosti potraživanja, pri čemu se u obzir uzimaju sljedeći faktori: likvidnost i solventnost partnera, povijest otplaćivanja obaveza, ekonomski trendovi u datom području i sniženje kreditnog rejtinga dužnika. Sva potraživanja starija od godinu dana knjize se na sumnjiva i sporna potraživanja odnosno otpis potraživanja se vrši na teret rashoda poslovanja. **Međutim utvrđeno je da Pravilnikom nisu jasno definisane procedure i postupci ispostavljanja faktura, praćenja naplate i slanja opomena kupcima u slučaju neplaćanja dugovanja poslije isteka ugovorenog roka za plaćanje. Nije definisano kada odgovorni uposlenik vrši utuživanje po ispostavljenim a nenaplaćenim fakturama (posebno važno za ostala potraživanja koja nisu direktno vezana za pružanje usluga toplog obroka), obzirom na zastaru potraživanja.**

U okviru ukupnih potraživanja od kupaca u zemlji najznačajnija su potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo-Poslovno područje Tuzla u iznosu od 29.037 KM, koja se prema prezentiranoj ročnoj strukturi odnosi na potraživanje iz 2012. godine. Nije prezentiran Izvod otvorenih stavki o usaglašenju navedenog iznosa.

Tokom revidirane godine na teret rashoda ispravljena su potraživanja u iznosu od 148.468 KM, a odnose se na utužena potraživanja od „BK-Trade“ d.o.o Istočno Sarajevo od 19.06.2012. godine.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 51.926 KM i u odnosu na prethodnu godinu (2.633 KM) veća su za 972%. Navedena potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja za neopravdane akontacije za službeni put 9.044 KM, ostala potraživanja od uposlenika za naknadu štete

10.045 KM, potraživanja od Knjigovodstvenog servisa „Vebas“ u iznosu od 18.871 KM i potraživanja stečena preuzimanjem duga u iznosu od 12.266 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, konstatovano je da Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Utvrđeno je da su u okviru drugih kratkoročnih potraživanja (51.926 KM) iskazana potraživanja u iznosu od 37.686 KM, koja su starija od 12 mjeseci i nisu ispravljena na teret rashoda tekućeg perioda. Od navedenog iznosa na potraživanje od bivšeg Direktora Društva se odnosi 18.815 KM i to po osnovu neopravdanih akontacija za službeni put u iznosu od 8.770 KM (knjižena 31.07.2012. godine a nastala u 2011. godini) i naknadu štete u iznosu od 10.045 KM. Preostali iznos od 18.871 KM se odnosi na potraživanje od Knjigovodstvenog servisa „Vebas“ d.o.o Sarajevo (knjiženo 31.12.2012. godine a nastala u 2011. godini). Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da navedena potraživanja od bivšeg Direktora i Knjigovodstvenog servisa „Vebas“ d.o.o Sarajevo, iako nisu ispravljena, su utužena. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja podcijenjeni za iznos od 37.686 KM, a rezultat poslovanja precijenjen za navedeni iznos.

Posebno ističemo da je Nadzorni odbor Društva donio Zaključak 06.09.2012. godine, prema kojem je saglasan sa Upravom Društva da se proširi tužbeni zahtjev protiv bivšeg Direktora na ukupan iznos od 38.572 KM. Međutim, utvrđeno je da tužbeni zahtjev nije uvećan, a prema usmenim informacijama nadležne osobe, isti će se proširiti na prvom pripremnom ročištu. Također utvrđeno je da su prema Dopuni tužbe od 15.11.2012. godine utužena potraživanja od Knjigovodstvenog servisa „Vebas“ d.o.o Sarajevo u iznosu od 13.553 KM, iako prema knjigovodstvenim evidencijama ukupna potraživanja iznose 18.871 KM.

Za potraživanja stečena preuzimanjem duga u iznosu od 12.266 KM nije prezentirana dokumentacija, na osnovu koje su formirana i iskazana navedena potraživanja.

Preporuke:

Potrebno je Pravilnikom o računovodstvenim politikama jasno definisati procedure i postupke ispostavljanja faktura, praćenja naplate, slanja opomena i utuženja, te osigurati dosljednu primjenu istog.

Potrebno je potraživanja, za koja ne postoji realna mogućnost i zadovoljavajući stepen izvjesnosti da će ista biti naplaćena, prenijeti na sumnjiva i sporna i formirati ispravku vrijednosti na teret finansijskog rezultata u skladu sa MRS 18.-Prihodi i Pravilnikom o računovodstvenim politikama.

4.7 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani na dan 31.12.2012. godine u iznosu od 1.229 KM, manji su za 7.468 KM u odnosu na prethodnu godinu ili za 86%.

Novčana sredstva na dan 31.12.2012. godine iznosila su:

	31.12.2012.	31.12.2011.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	1.229	8.697
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	1.031	4.537
Blagajna-domaća valuta	198	4.160

Gotovinu i ekvivalente gotovine čine: transakcijski računi, novac u Glavnoj blagajni i devizni transakcijski računi. Platni promet obavlja se preko žiro računa Društva otvorenih kod poslovnih banaka prema potrebama poslovanja i važećim propisima o platnom prometu.

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama Društva, u računovodstvu mora biti obezbijedeno praćenje gotovine i ekvivalenata gotovine analitički po vrstama i u skladu sa potrebama Društva. Blagajničko poslovanje se vrši u skladu sa Pravilnikom o blagajničkom poslovanju. Prema navedenom Pravilniku, u Društvu se vode slijedeće blagajne: blagajna u KM, blagajna u deviznim sredstvima plaćanja, blagajna bonova za topli obrok, ostale blagajne, a na osnovu ukazane potrebe i odluke Direktora Društva. Sav promet gotovinskih novčanih sredstava i bonova se evidentira u jednoj od pomenutih blagajni. Sastavljanje izvještaja o gotovinskim tokovima se vrši primjenom Indirektne metode.

Novčana sredstva kojima „raspolaze“ Društvo formiraju se najvećim dijelom putem redovnih mjesečnih priliva na račun otvoren u Union banci d.d. Sarajevo od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo za plaćanje izvršenih usluga (mjesečni priliv cca 75.000-80.000 KM), kao i ostalih vrsta priliva. Iz ostvarenog novčanog priliva Osnivača vrši se isplata neto plaća zaposlenika i ostalih obaveza za poreze i doprinose prilikom isplata plaća. Najveći dio izmirenja obaveza vrši se putem kompenzacija i cesija. Naloga za plaćanje iz sredstava na redovitim transakcijskim računima potpisuje v.d. Direktor i zamjenik Direktora za ugostiteljstvo i turizam.

Prema Pravilniku o financijskom poslovanju, Društvo obavlja novčani promet preko: transakcijskog računa u konvertibilnim markama, deviznog žiro-računa i blagajne, odnosno gotovinskim putem. U skladu sa ugovorom i Zakonom o obligacionim odnosima, pored bezgotovinskog plaćanja, prijenosom sa računa Društva, plaćanje obaveza i naplata potraživanja može se vršiti kompenzacijom, cesijom, asignacijom i na drugi način. Gotovinska novčana sredstva drže se u blagajni kojom rukuje blagajnik Društva.

Transakcijski računi u domaćoj valuti otvoreni su kod: Union Banke d.d. Sarajevo i Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar, prema ranije zaključenim ugovorima. Društvo ima otvoren devizni račun kod Union Banke d.d Sarajevo, prema Ugovoru o otvaranju deviznog računa od 03.08.2010. godine.

4.8 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja

U 2012. godini iskazane su obaveze u ukupnom iznosu od 1.356.158 KM. Struktura iskazanih obaveza je slijedeća:

	31.12.2012.	31.12.2011.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	1.356.158	1.452.865
Dugoročne obaveze i razgraničenja	-	-
Obaveze po kreditima	-	-
Dugoročna razgraničenja i rez.	-	-
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1.356.158	1.452.865
Obaveze prema dobavljačima	599.435	1.256.327
Primljeni avansi, depoziti, kaucije	492.596	21.010
Obaveze iz specifičnih poslova	27.937	81.690
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ost.	136.735	87.096
Druge obaveze	3.845	5.033
Obaveze za PDV	82.371	-
Obaveze za ostale poreze i dažbine	2.182	1.709
Pasivna vremenska razgraničenja	11.057	-

Kratkoročne obaveze se najvećim dijelom sastoje od obaveza prema dobavljačima (599.435 KM) i obaveza za primljene avanse (492.596 KM).

Najznačajniji dobavljači su Sarajevska Pivara (162.408 KM), Agragold (55.941 KM) i Lukas Nakić (86.029 KM). Plaćanje obaveza dobavljačima vršeno je isključivo putem višestranih kompenzacija u koje je uključen Osnivač kao poslovni partneri, bez novčanog toka. Iako se u Planu poslovanja navodi da su sklopljeni ugovori o dugoročnoj saradnji, konstatovano je da su sa značajnijim dobavljačima uglavnom sklopljeni ugovori samo za 2012. godinu. Utvrđeno je da zaključeni ugovori su šturi, neki ne sadrže rok važenja ugovora, niti specifikaciju predmeta ugovora i cijena. Društvo je potvrdilo stanje obaveza sa većinom dobavljača sa 31.12.2012. godine.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 492.596 KM odnose se evidentirane avansne fakture od 31.12.2012. godine na iznos od 416.596 KM i 76.000 KM ispostavljene Osnivaču. Naime tokom cijele 2012. godine, Osnivač je kao kupac bio u pretplati (početno stanje 01.01.2012. godine je bilo potražno 273.573 KM), jer je u 2012. godini, kao i u prethodnoj godini, prema usmenoj izjavi odgovorne osobe, preuzeo (iskupio) više kompenzacija dugovanja Društva od ostalih poslovnih partnera, nego što je Društvo fakturiralo Osnivaču po osnovu pruženih usluga (topli obrok, ugostiteljske usluge i ostalo). Navedeni iznos je usaglašen putem Izvoda otvorenih stavki, a konstatovano je da u 2013. godini Društvo redovno umanjuje navedene obaveze za primljene avanse, koje sa 31.05.2013. godine iznose 159.776 KM. Obzirom da za početno stanje 01.01.2012. godine nije obezbijedena dokumentacija koja bi potvrdilo iskazano stanje, da Društvo u navedenom periodu nije

imalo zaključeni Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa sa Osnivačem, kao i da su avansne fakture izdate kako bi se postigla bilansna ravnoteža, ne može se potvrditi opravdanost poslovnih transakcija koje su rezultirale pretplatom Osnivača u navedenom iznosu.

Obaveze za plate sa 31.12.2012. godine u iznosu od 136.735 KM odnose se na platu za novembar 2012. godine (isplaćena 05.02.2013. godine) i decembar 2012. godine (isplaćena 20.03.2013. godine).

Napominjemo da početno stanje 01.01.2012. godine obaveza za PDV je iznosilo 231.226 KM (u analitičkom bruto bilansu), dok iste nisu evidentirane u bilansu stanja odnosno finansijskim izvještajima predatim za 2012. godinu.

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 11.057 KM se odnose na otuđena sredstva iz 2011. godine, koja nisu bila knjigovodstveno evidentirana u prethodnoj godini.

4.9 Kapital

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana je slijedeća struktura kapitala:

	31.12.2012.	31.12.2011.
GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	858.220	710.302
Upisani vlasnički kapital	2.000	2.000
Gubitak izvještajne godine	(860.220)	(712.302)

Upisani osnovni kapital registrovan kod nadležnog registarskog suda u iznosu od 2.000 KM usklađen je sa knjigovodstvenim stanjem. Osnovni kapital Društva obezbjedio je Osnivač uplatom osnivačkog uloga u novcu u iznosu od 2.000 KM. Vrijednost uloga ne može se smanjivati (zakonski minimum), ali se može povećavati uplatom ili unošenjem novih uloga na način utvrđen Zakonom. Odluku o povećanju osnovnog kapitala donosi Skupština Osnivača.

Uvećani osnovni kapital može se smanjiti Odlukom Skupštine Osnivača u skladu sa Zakonom. Eventualno smanjenje kapitala, Skupština Osnivača je obavezna objaviti u jednom od glasila.

Tokom revidirane godine, provedeno je knjigovodstveno evidentiranje Odluke Nadzornog odbora Osnivača od 07.06.2012. godine o pokriću gubitika iskazanog u Bilansu uspjeha za 2011. godinu u iznosu od 712.302 KM, na način da je Osnivač direktno uplatio novčana sredstva 26.06.2012. godine. **Ističemo da Odluku o pokriću gubitika Društva nije donio nadležni organ u skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom (Odluku je trebala donijeti Skupština Osnivača).**

Društvo je u revidiranoj godini iskazalo gubitak u iznosu od 860.220 KM, koji je najvećim dijelom ostvaren iz poslovnih aktivnosti Društva (763.167 KM) i veći je za 20,8% u odnosu na prethodnu godinu. Skupština Društva je 20.06.2013. godine donijela Odluku o pokriću gubitka za 2012. godinu, s tim da će se gubitak pokriti nakon donošenja Odluke Osnivača. Navedena Odluka je proslijeđena Osnivaču na dalje postupanje.

Ističemo da je Društvo tokom revidirane godine iskazalo gubitak tako da je razlika između vrijednosti imovine i obaveza manja od knjigovodstvene vrijednosti osnovnog kapitala u bilansu stanja. U slučaju da su obaveze veće od vrijednosti imovine, Društvo u aktivi Bilansa stanja iskazuje gubitak iznad visine kapitala, koji ne predstavlja imovinu Društva, već instrument za uspostavljanje bilansne ravnoteže. Na ovaj način je narušeno načelo održavanja kapitala, propisano članom 357. Zakona o privrednim društvima.

Preporuka:

Potrebno je u skladu sa Zakonom o privrednim društvima donijeti Odluku o efektivnom povećanju kapitala najmanje za iznos gubitka evidentiranog na poziciji Gubitak iznad visine kapitala uvećanog za minimalni iznos osnovnog kapitala propisanog članom 314. Zakona.

4.10 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2012.	31.12.2011.
--	-------------	-------------

PRIHODI	1.897.894	3.056.426
Poslovni prihodi	1.766.795	3.033.826
Finansijski prihodi	15.395	4.525
Ostali prihodi i dobiti	20.053	18.075
Prihodi iz osnova promjena rač.politika	95.651	-

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama, prihod od prodaje usluga se priznaje onda kada su u potpunosti zadovoljeni svi uslovi iz MRS 18: pravno lice je prenijelo na kupca sve značajne rizike i koristi od usluge, pravno lice ne zadržava utjecaj na upravljanje u mjeri koja se obično povezuje s vlasništvom, niti kontrolu nad prodatom uslugom, moguće je iznos prihoda pouzdano izmjeriti, vjerovatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomske koristi u pravno lice i kada se troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi s transakcijom mogu pouzdano izmjeriti. Najmanje na dan bilansa stanja, pravno lice je dužno izvršiti procjenu priznatih prihoda. Prenos rizika i vlasničkih koristi podrazumijeva prenos prava vlasništva ili prenos posjedovanja na kupca. Sve do momenta isteka roka za reklamaciju izvršene usluge, prihod se ne priznaje. Naknadno odobravanje popusta kupcima se ne priznaje kao smanjenje prihoda, već kao rashod perioda.

Donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda. Donacije vezane za sredstva, uključujući nenovčane pomoći po fer vrijednosti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženi prihoda. Iznos odloženog prihoda se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha na sistematskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

Poslovni prihodi u ukupnim prihodima sudjeluju sa 93% i u odnosu na prethodnu godinu manji za 42%. Najznačajniji dio poslovnih prihoda u iznosu od 1.496.372 KM, odnosi se na prihode od prodaje učinaka, od čega se na prihode od realizacije bonova za topli obrok odnosi 1.146.706 KM. Društvo je u 2012. godini pružalo ugostiteljske usluge toplog obroka uposlenicima Osnivača prema utvrđenim normativima ili protuvrijednosti u trgovačkoj robi. Vrijednost bona u iznosu od 4 KM (sa sadržanim PDV-om) je utvrđena Odlukom Osnivača i Ugovorom o međusobnim odnosima u pružanju usluga-ugostiteljskih (topli obrok), trgovačkih, turističkih i ostalih usluga zaključenim 21.09.2004. godine (od kada se cijena bona nije mjenjala). U ugostiteljskim jedinicama Društva su se prilikom pružanja ugostiteljskih usluga zaprimali bonovi izdati od strane Osnivača i isti su se svakog dana polagali u blaganju bonova u sjedištu Društva. Iste je zaprimao blagajnik i vodio odgovarajuću evidenciju. Krajem svakog mjeseca, na osnovu zaprimljenih bonova, Društvo je vršilo fakturisanje Osnivaču po poslovnim područjima. Zaposlenici Osnivača, koji su topli obrok primali isključivo u trgovačkoj robi, umjesto bonova, trgovačku robu su preuzimali na osnovu ovjerenih spiskova ovlaštenog lica organizacionog dijela Osnivača.

U okviru poslovnih prihoda iskazani su prihodi po osnovu prodaje robe u iznosu od 233.703 KM. Vezano za navedene prihode, Nadzorni odbor Društva je 27.12.2011. godine donio Pravilnik/Pravila o uvjetima i načinu formiranja cijena proizvoda roba i usluga, prema kojem cijene formiraju slobodno, prema uvjetima tržišta. Na osnovu utvrđene prodajne cijene roba i usluga utvrđuje se visina razlike u cijeni (marža). Prije stavljanja u promet proizvoda i robe sačinjava se kalkulacija cijene. Za robu u prodavnicama se sačinjava maloprodajna kalkulacija, u skladu sa propisima o trgovini.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 36.720 KM i odnose se prihode po osnovu iznajmljivanja poslovnog prostora Društva (170 m² korisnog prostora) po osnovu zaključenog Ugovora od 15.12.2010. godine sa „Ekskluziv“ d.o.o. Sarajevo uz mjesečnu najamninu od 18 KM/m², odnosno 3.060 KM, o čemu je šire pojašnjeno u tački 4.5. Izvještaja.

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 15.395 KM i odnose se na prihode od rabata-kasa skonto u iznosu od 4.612 KM i ostale finansijske prihode u iznosu od 10.783 KM.

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 20.053 KM i odnose se prihode po osnovu refundacija bolovanja preko 42 dana od kantonalnih Zavoda za zdravstveno osiguranje.

Prihodi iz osnova promjena računovodstvenih politika iskazani su u iznosu od 95.651 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode koji nisu evidentirani u 2011. godini, zbog neažurnog vođenja knjigovodstva. **Iskazani prihodi prema MRS 8-Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, predstavljaju greške iz prethodnih razdoblja, nastale propuštanjem upotrebe ili pogrešnom upotrebom pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izvještaji za data razdoblja bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu uzete u obzir pri sastavljanju tih finansijskih izvještaja. Iskazivanje prihoda u navedenom iznosu je u suprotnosti sa tačkom 41.-49. MRS 8, prema kojima greška iz prethodnog razdoblja se treba ispraviti**

retroaktivnim prepravljanjem materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izvještaja odobrenim za izdavanje nakon otkrivanja tih grešaka. Ispravka greške isključuje se iz dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je greška otkrivena.

Preporuka:

Dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa MRS 8. Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, u dijelu ispravke grešaka iz prethodnog razdoblja retroaktivnim prepravljanjem materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izvještaja odobrenim za izdavanje nakon otkrivanja tih grešaka.

4.11 Rashodi

U bilansu uspjeha iskazani su rashodi u ukupnom iznosu od 2.758.114 KM i manji su za 27% u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi se sastoje od slijedećih iznosa:

	31.12.2012.	31.12.2011.
RASHODI	2.758.114	3.768.728
Poslovni rashodi	2.529.962	3.767.049
Finansijski rashodi	399	74
Ostali rashodi i gubici	150.429	-
Rashodi iz osnova grešaka iz ranijih perioda	77.324	1.605

Poslovni rashodi se najvećim dijelom odnose na troškove plaća i ostalih primanja (984.398 KM), nabavnu vrijednost prodane robe (938.939 KM), materijalne troškove (295.042 KM) i troškove proizvodnih usluga (192.599 KM).

Plaće za Direktora i članove Nadzornog odbora su regulisane ugovorima o angažmanu/menadžerskim ugovorima. Direktor pripada neto plaća u iznosu od 3.000 KM uvećana za minuli rad uz pravo korištenja službenog automobila u službene svrhe i mobitela u iznosu od 300 KM mjesečno. Isti ima pravo na reprezentaciju, stručno usavršavanje i druga prava uobičajena u vezi sa obavljanjem poslova v.d. Direktora. Ugovorom nije preciziran limit za ove troškove, niti da isti moraju biti ovjereni od strane drugog lica (predsjednika Nadzornog Odbora). Naknada predsjednika Nadzornog odbora iznosi 500 KM neto mjesečno, a članova 400 KM mjesečno. U toku 2012. godine je isplaćeno ukupno 12 mjesečnih naknada. Izvještaj o radu Nadzornog odbora za 2012. godinu je sačinjen i usvojen od strane Skupštine Društva 26.06.2013. godine.

Plaće i naknade uposlenika su regulisane Pravilnikom o radu Društva, uz primjenu odredbi Kolektivnog ugovora željezničara FBiH. Plaće zaposlenika utvrđuju se na osnovu ostvarenih rezultata, vrste i složenosti poslova. Pravilnikom o radu definisan je minimalni iznos plaće u iznosu od 55% prosječne plaće u FBiH. Sistematizacijom radnih mjesta utvrđen je koeficijent složenosti, te je visina plaće proizvod koeficijenta složenosti i minimalne plaće, korigovana vrijednošću boda. Direktor mjesečno donosi Odluku o obračunu plaća u kojem se određuju svi bitni parametri za obračun plaće (vrijednost boda, broj sati za mjesec itd). Uvidom u ugovore o radu i platne liste, konstatovano je da se osnovna plaća iskazuje u skladu sa Odlukom Direktora, te da se uredno obračunavaju porezi, doprinosi i obustave (za prijevoznu kartu). Napominjemo da Osnivač mjesečno vrši prenos sredstava Društvu za plaće, poreze i doprinose, koji su se u 2012. godini redovno izmirivali.

Naknada za topli obrok (98.045 KM) utvrđena je Pravilnikom o radu u iznosu do 2% (dnevno) prosječne plate u FBiH isplaćene u prethodna 3 mjeseca. Međutim, uposlenicima je naknada za topli obrok isplaćivana u bonovima dnevno u iznosu od 8 KM (2 bona po 4 KM), što nije definisano Pravilnikom niti Odlukom v.d. Direktora.

Naknada za prijevoz sa posla i na posao (22.016 KM) utvrđena je članom 162. Pravilnika o radu. Uposleniku se isplaćuje iznos od 50% cijene prevoza pod uslovom da je udaljenost mjesta stanovanja od mjesta rada veća od 3 km. Mjesečno se dostavlja spisak uposlenika koji kupuju karte za prevoz gradskim saobraćajem, te se od njihove plate vrši obustava 50 % cijene karte.

Troškovi proizvodnih usluga (192.599 KM) se pretežno odnose na trošak pružanja turističkih usluga (101.120 KM) tj. kupovinu turističkih aranžamana za dalju prodaju. Na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno je da su zaključeni ugovori o saradnji sa turističkim agencijama,

te da su fakturisane cijene u skladu sa ugovorima. Preostali iznos odnosi se na poslovnu saradnju sa „Klas“ d.d. Sarajevo u iznosu od 84.483 KM, prema ugovoru o korištenju naknade na ime toplog obroka zaposlenika Osnivača, koje Društvo prefakturiše istom.

Ostali rashodi i gubici u iznosu od 148.467 KM se odnose na rashode po osnovu otpisa potraživanja i ispravke vrijednosti potraživanja, što je dalje pojašnjeno u tački 4.6 Izvještaja.

Rashodi iz osnova grešaka iz ranijih perioda u iznosu od 77.324 KM odnose se na neproknjižene poslovne događaje iz 2011. godine, kao i ranijih perioda. U okviru ovog iznosa značajni su otpisi potraživanja u iznosu od 15.317 KM i 17.547 KM, koji predstavljaju nerasknjižene pozicije iz prethodnih perioda. Na ovoj poziciji evidentirane su i naknade Nadzornog odbora za period oktobar-decembar 2011. godine. **Napominje se da Društvo nije postupilo u skladu sa tačkom 41.-49. MRS 8. po kojima je Društvo trebalo značajnu grešku ranijeg perioda retroaktivno ispraviti, što je šire pojašnjeno u tački 4.10. Izvještaja.**

Značajniji nematerijalni troškovi odnose se na trošak računovodstvenih usluga (25.970 KM) i trošak advokatskih usluga (5.608 KM). Društvo već duži niz godina angažuje eksternu agenciju za poslove knjigovodstva. Novi ugovor je potpisan sa agencijom „OR Decembar“ za 2012. godinu uz mjesečnu naknadu od 2.000 KM. Društvo nije zaključilo ugovor za pružanje advokatskih usluga koje se odnose na tužbe protiv bivšeg Direktora i firme „BK Trejd“ d.o.o Istočno Sarajevo. Prema usmenim informacijama, advokat je angažovan po preporuci Osnivača.

Preporuka:

Potrebno je Pravilnik o radu uskladiti sa obračunom i isplatom naknade za topli obrok.

4.12 Sudski sporovi

Prema usmenoj informaciji nadležne osobe Društva, na dan 31.12.2012. godine protiv Društva nije bilo pokrenutih sudskih sporova.

Društvo je pokrenulo pet tužbi protiv pravnih i fizičkih lica sa ukupnim tužbenim zahtjevom u iznosu od 180.492 KM.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku v.d. Direktor Društva je uz dopis broj: 1419/13 od 30.07.2013. godine, dostavio Očitovanje na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja „Olimpik turs“ d.o.o Sarajevo za 2012. godinu. U Očitovanju su data određena obrazloženja vezana za konstatacije u datom mišljenju i nalazima.

Prihvatili smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili smo u konačan Izvještaj. Dajemo pojašnjenje vezano za tačku 5. Mišljenja i naglašavamo da potraživanja u ukupnom iznosu od 37.686 KM su nastala u 2011. godini i prema tome starija su od godinu dana, neovisno od datuma knjiženja. Uzimajući u obzir činjenicu da su utužena u 2012. godini, dovedena je u pitanje naplata ovih potraživanja, stoga je iste trebalo ispraviti putem rashoda tekućeg perioda.

Vođa tima

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Dijana Šutalo, viši revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.

Član tima

Mia Buljubašić, mlađi revizor za finans. reviziju, dipl.oec